

Kunsten

ved Spongdal Skole/Byneshallen

Kunsten

ved Spongdal Skole/Byneshallen

2014

Proessen med å skape unike kunstprosjekter til Spongdal skole/Byneshallen har vært en lang og innholdsrik reise.

Kunstprosjektene inneholder tydelige element av både fortid og nåtid, og med dette ønsker vi å invitere alle til å ta del i fortsettelsen. Proessen mot ferdige kunstprosjekter på Spongdal Skole/ Byneshallen, startet allerede i november 2011 når bygget fremdeles var under planlegging. Konsulenter og kunstutvalg hadde en grundig og god start. Det ble utlyst til åpen prekvalifisering, som dannet grunnlaget for å invitere kunstnere/kunstnergrupper til å delta i to lukkede konkurranser. Det ble også valgt ut kunstnere til å utføre to direkteoppdrag.

Vi ønsket en helhetlig tanke bak valg av kunstnere og kunstprosjekt, uten at dette nødvendigvis skulle legge begrensninger på form og uttrykk. Identitet og historiske referanser fra nærmiljøet ble i forkant nevnt som en løs fellesnevner. Elementer som bærekraftighet, historisk, kulturell og politisk refleksjon samt sosialt engasjement har imidlertid vært overordnede stikkord. Kunstnerne er valgt ut både på grunn av deres kunstneriske ståsted, kontemporære uttrykk og tydelige integritet. I sine kunstprosjekter tar de gjerne utgangspunkt i stedet og integrerer dette i sitt arbeid, alle på ulikt vis. Dette har vi sett på som et svært viktig moment.

Kunstkomiteen:

Nærmiljørepresentant: John Slettahjell

Brukerrepresentanter: Michael Johnsen, Helge Levorsen, Berit Utstrand Sæther

Arkitekter: Morten Nilsen, Marianne Løbergsli

Landskapsarkitekter: Kari Bøgle, Nina Lange

Kunstkonsulenter: Ellen Sofie Griegel, Kjersti Berg

Byggherre: Hilde Bendiksen, Svein Rodø

Spondal er et lite tettsted med småskala bebyggelse, og den nye skolen er et stort anlegg som har blitt det nye tyngdepunktet her. Skolen på Byneset har over 250 års fartstid, med god tradisjon for å ha tett kontakt med både enkeltpersoner lag og organisasjoner i nærmiljøet. Vårt mål var å involvere nærmiljø og elever i prosessen, og valgte derfor både ut prosjekter som hadde denne intensjonen, oppfordret kunstnerne til å ha dette i tankene gjennom utformingen av sine prosjektideér, og samtidig dra nytte av lokale og regionale produsenter/håndverkere i gjennomføringen.

I denne katalogen er vi stolte av å kunne presentere resultatet av reisen, og håper at kunstverkene på Spondal Skole/Byneshallen, vil bidra til å skape stedstilhørighet, debatt, forundring og inspirasjon i veldig mange år fremover.

Vi vil benytte anledningen til å rette en stor takk til alle som har bidratt på veien; Trondheim Kommune, Rådmannen v/Ulrika Wallin, ansatte ved Spondal Skole, Byneset Historielag, Madsø Sveen Arkitekter, Plan Arkitekter, NCC Construction, elevene ved Spondal Skole og alle involverte kunstnere.

Ellen Sofie Griegel og Kjersti Berg
Kunstkonsulenter

Tiden alt tar

Trond Hugo Haugen

Trond Hugo Haugen (f. 1975) er kunstner og arbeider med hovedvekt på tegning, utgivelser av artists' books og større flerårige kunstprosjekter. Blant sentrale arbeider er kunstprosjektene Stavanger2018/KA DÅ ITTPÅ (2005-2011) og Et riksportrett (2013-2014), samt verk innkjøpt av Malmö Kunstmuseum, Stavanger kunstmuseum, Göteborg Stad med flere. Han er utdannet ved Kunstakademiet i Trondheim, driver forlaget noCUBE og har vært engasjert i flere kunstnerstyrte initiativ og institusjoner. Haugen har hatt flere separatutstillinger blant annet ved Tegnerforbundet, Galleri Gann og Mors Mõssa, og deltatt i gruppeutstillinger ved Sørlandets kunstmuseum, Akershus kunstsenter, Turku Art Museum, Århus Kunstbygning, Skellefteå Konsthall, Stavanger Kunstforening, samt mønstringer som Høstutstillingen, Vestlandsutstillingen og Tegnebiennalen.

www.trondhugo.no

Særlig takk til Malermester Roald Hepsø, STS Surface, Signex, S. Lillestrøm og Tunge Ting, samt elever ved Spongdal skole, for bidrag i realiseringen av verket.

Assistenter: Øyvind Sørfjordmo, Sjur Eide Aas og Kine Lillestrøm.

Kunstverket *Tiden alt tar* består av flere elementer med et felles utgangspunkt i en refleksjon over hva tid er.

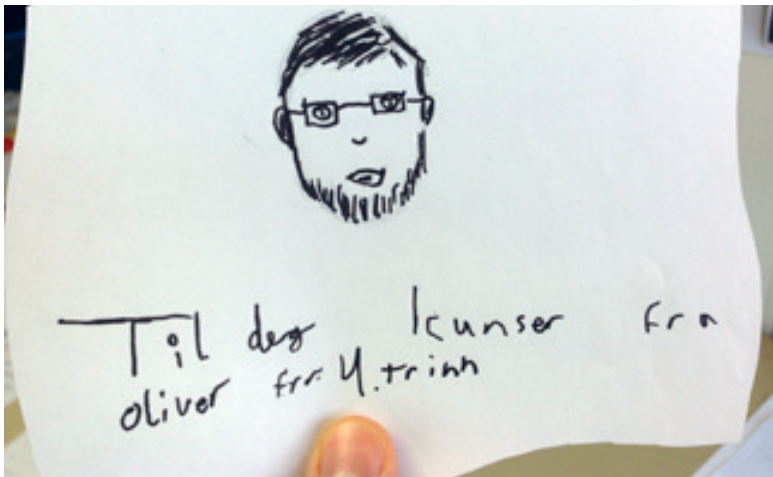
Tegnearbeidet sprer seg over fire yttervegger og baserer seg på et samspill mellom tegningene fra skolens elever, elementer fra nærområdet og kunstnerens egen strek. I skolegården danner ti betongskulpturer et ord satt i parentes og utenfor barneskolen henger et sirkulært lysskilt. Tegningene på veggen speiler elevenes tid fra barn til ungdom. I mars 2013 ble det avsatt en tegnetime til hver klasse i alle årskull, hvor elevene tegnet det de selv ønsket. Det som opptok dem akkurat i den time, til den tiden, det året. På lysskiltet er vår geologiske tid skrevet opp med svart blekk, arkeikum, proterozoikum og vår tids *fanerozoikum*. Herfra blir tiden delt opp helt ned til våre daglige dager, minutter og sekunder.

Ordet i parentes, *hadeikum*, var opprinnelig et eon, det aller første mens jorden ennå lå mørk, ukjent, uprøvd – en verden før verden. I dag er det et forlatt begrep vi nå kan fylle med nytt innhold, i en skolegård på Byneset. Verket gir en refleksjon rundt vårt forhold til tid, fra de store uhandgripelige ord til vår daglige erfaring, mens det i detaljene i veggtegningen er et rikt liv av andre referanser, stikk og erfaringer. Verkets to hovedlinjer, den ene fra barn til ungdom og den andre fra vår tids tilblivelse til dens ende, danner et stort handlingsrom hvor vi må finne vårt ståsted.

Hvem vil være med? Engasjert ungdomstrinn under presentasjon og tegnedag 18. mars 2013.

Elevenes tegninger:
Hundrevis av tegninger fra ti klassetrinn ble utgangspunktet for veggarbeidet.

Arbeidet på fasaden ble utført under presenning i juni 2014 med motiv fra småskoletrinnet plassert i nord, mellomtrinnet i øst og ungdomstrinnet i sør.

Før og etter: Fra tom vegg i februar til ferdig verk juli, 2014.

EN TIME
MAS

ET
FJELL

KJEDELIG

EN BUSSTUR

Store flater: Over 750 m² vegg er dekket av tegning, med den største flaten her i øst.

Plassering av bokstav M, juni 2014.

Ti bokstaver: Andre del av kunstverket er ti betongelementer som ligger spredt rundt i sør. Her tre av bokstavene sammen med barn i området, september 2014.

Til høyre: Tredje del av verket er et lysskilt som binder sammen veggtegningen og betongbokstavene.

You don't need a weatherman to know which way the wind blows

- et prosjekt i to deler.

Lars-Andreas Tovey Kristiansen

Lars-Andreas Tovey Kristiansen (f. 83) er utdannet ved Konsthögskolan i Malmö og Hochschule für Bildende Künste Braunschweig. Han har hatt separatutstillinger på Holodeck og Grünerløkka Kunsthall i Oslo, Halden Kunstforening og Galleri Lilith Waltenberg i Malmö. Kristiansen har også deltatt på en rekke gruppeutstillinger deriblant på House of Foundation i Moss, Vestfossen Kunstlaboratorium, Lunds konsthall og Høstutstillingen. I tillegg er han en av initiativtakerne til og lederne for prosjekttrommet Landings i Vestfossen. Gjennom hans kunstpraksis er Kristiansen interessert i menneskets ambisjoner, fremtidsvisjoner og streben etter fremgang, og hvordan dette manifesteres fysisk gjennom for eksempel: arkitektur, storstilte byggeprosjekter og byplanlegging, som en visualisering av ofte utopiske ambisjoner. Det er ofte motsetningene mellom utopi og entropi som er underliggende i hans arbeid. Kristiansen arbeider ofte stedspesifikt og prosjektbasert på tvers av medier som skulptur, installasjon, foto og video.

www.toveykristiansen.com

Verket består av en relasjonell del, som har pågått på gamle Spongdal skole parallelt med byggingen av den nye skolen, og en permanent installasjon i flere deler plassert både innendørs og utendørs på den nye skolen.

Den permanente installasjonen består av en vindmølle på skolens uteområde, som produserer strøm til en takvifte og tre lystavler med fotografier innendørs. Vindmøllen tilfører kun strøm til takviften og lystavlene når det er vind nok ute til at vindmøllen faktisk produserer strøm. Slik veksler verkets uttrykk til en hver tid etter vindforholdene utenfor skolen.

Når det blåser nok ute vil takviften gjenskape noe av vinden innendørs, men med vesentlig mindre energi, da mye går tapt i en omformingsprosess. Slik har takviften en mer symbolsk og visuell funksjon, enn en reell praktisk funksjon. De tre fotografiene i lystavler i den nye skolens amfi er resultater av workshops hvor elever har arbeidet sammen med kunstneren. Disse fremstår i utgangspunktet som nattbilder med kun mørke silhuetter når det ikke er vind ute og lystavlene er avslått. Motivene kommer helt til syne først når det begynner å blåse ute og lystavlene kommer på.

WORKSHOP

I den relasjonelle delen av prosjektet har altså elever arbeidet sammen med kunstneren i workshops på den gamle skolen på tvers av fagene naturfag og kunst og håndverk. Målet med workshopene har vært å bygge en hjemmelaget temporær vindmølle av lett tilgjengelige deler for å produsere egen strøm. Strømmen som denne produserte ble brukt til å drive belysning i en trehytte blant trærne på den gamle skolens uteområde. Denne trehytta ble også bygget under workshopen. Trehytta, forsynt av egenprodusert vindmølleenergi, ble fotografert med elever fra skolen og med den gamle skolens bygninger i bakgrunnen. Fotografiene har så blitt trykket på en gjennomlysbar film og montert i lystavler som en permanent fotoutstilling i den nye skolens amfi.

KONSEPT

Prosjektet som helhet har en noe utopisk ambisjon gjennom å insistere på å benytte den uuttømmelige, men også uberegnelige vindkraften og å lære seg hvordan man gjør dette i praksis, noe som i prinsipp gjør det mulig å kunne bli selvforsynt med strøm. Synliggjøringen av bruddet i strømforsyningen, ved at takviften slutter å gå og lystavlene skrur av avhengig av vindforholdene utenfor, kommenterer og tydeliggjør vår generelle avhengighet av elektrisitet, naturen og miljøet. Uberegneligheten kommer igjen ved at verket til enhver tid endrer karakter i takt med vær og vind i omgivelsene utenfor skolen, og slik sett bringer noe av Spongdals og Bynesets vindfulle miljø inn i skolen. Vindkraften vil kunne forsyne takviften og lystavlene med strøm

potensielt på ubestemt tid. Slik peker installasjonen på et slags evighetsperspektiv og holdbarhetsaspekt, samtidig som svakhetene også kommer fram gjennom hvor lite energi som faktisk kommer ut på den andre siden i form av strømforbruk. Bruken av fornybar energi i prosjektet henter også mot klimautfordringene verden står ovenfor og debatten om hva som kan eller må gjøres med disse utfordringene.

Ideen om at barna kan bygge egne trehytter som er selvforsynt av vindmøllestrøm viser til barns evner, fantasi og det å kunne lage sin egen verden. Bruken av hjemmelaget vindkraft kan også sees å peke mot en mulig fremtid hvor for eksempel klimaforandringer har nådd ytterpunktet i en postapokalyptisk verden hvor strømmettet, som man er vant med at alltid finnes der, ikke lenger er tilgjengelig.

Verkets tittel er en strofe lånt fra Bob Dylans Subterranean Home-sick Blues og sier noe om et samfunns skiftende retning, utvikling og politikk, så vel som den er en humoristisk referanse til bruken av vindkraft og vindmøller i prosjektet som rent fysisk snur seg etter vindretningen.

Et av målene med prosjektet har vært å skape undring og engasjement blant elevene og brukerne av skolen, og utfordre disse til å tenke utenfor boksen både generelt, men også om hva kunst kan være.

Workshop med elevene: Parallelt med byggingen av den nye skolen hadde vi workshops på den gamle skolen hvor vi laget en hjemmelaget vindmølle som ga strøm til belysning i en hjemmelaget trehytte.

Over: Når det blåser nok ute vil takviften gjenskape noe av vinden innendørs ved hjelp av strøm som vindmøllen ute genererer.

Til høyre: Ett av fotografiene fra workshopene, som vises i lystavler i skolens aula.

Utendørs vindmølle: Den permanente vindmøllen på skolens uteområde produserer strøm til takvifte og lystavler med foto inne i skolens aula.

Lystavler: Tre lystavler i skolens aula viser fotografier, trykket på gjennomlysbar film, som er et resultat av workshops med elevene. Lystavlene veksler mellom å være av og på etter hvor mye det blåser ute og vindmøllen ute produserer av strøm.

Barneporten, Ungdomsporten og Voksenporten

Vanna Bowles og Linn Cecilie Ulvin

Vanna Bowles

Vanna Bowles (f.1974 i Gøteborg) bor og arbeider i Oslo. Hun arbeider med tegning, skulptur, foto og installasjon. Bowles beveger seg innenfor et figurativt og surrealistisk formspråk, hvor hun gjerne tar i bruk optiske effekter og relieffer som destabiliserer skillelinjene mellom bildeoverflaten og rommet som omgir betrakteren. Bowles er utdannet ved Kunstakademiet i Oslo og hennes verk har blitt vist på bl.a. Lars Bohman Gallery i Stockholm, Malmø Kunstmuseum og Stenersenmuseet i Oslo. Hun er representert i flere samlinger bl.a. Malmø Kunstmuseum, Gøteborg Stad, Statens Konstråd, Statoils Kunstsamling og Lillehammer Kunstmuseum.

www.vannabowles.com

Linn Cecilie Ulvin

Linn Cecilie Ulvin (f.1969) er forfatter, billedkunstner, og kuraterer utstillinger. I sine arbeider utforsker hun ofte koblinger mellom litteratur, performativitet og visualitet. Ulvin bor og arbeider i Oslo, Norge. Ulvin har bakgrunn i fysisk teater, har studert ved Kunstakademiet i Oslo og Skrivekunstakademiet i Hordaland. Hun har vært regissør og skuespiller i egne produksjoner i teatergruppa "Kompaniet Panterbiffene" (1991-1998), og har skrevet romanene "Nærmere kjærligheten" (2005) og "Himmelen bak er slitsomt blå" (2001), gitt ut på Tiden Norsk Forlag. Ulvin har publisert tekst og blandingsuttrykk i bl.a. Vinduet, Vagant, Ord Och Bild og Methronome og vært involvert i The Book Lovers Project på De Appel Arts Centre i Amsterdam (2014), EFA i NYC (2013) og er innkjøpt av M HKA Museum Of Contemporary Art, Antwerpen. Ulvin har bl.a. stillt ut på Drammens Museum (2014), Høstutstillingen (2014), Lillehammer Kunstmuseum (2013), Skövde Konsthall, Sverige (2013) og Tegnerforbundet, Oslo (2013). Ulvin har utført kunstoppdrag i det offentlige rom på Bjørnsveen Skole i Gjøvik (2011).

Hjemmeside: www.linnulvin.com

Barneporten, Ungdomsporten og Voksenporten er tre separate verk, som til sammen utgjør en helhet.

De tre installasjonene består av spesialdesignede montre i tre og glass, fylt med en variasjon av tegning, skulptur, tekst, objekter og foto. Montrene, som er plassert på ulike steder inne i skolen, tar opp i seg formen av døråpningene i skolebygget, og har samme høyde og bredde. Hver av montrene kan, som titlene indikerer, gi føringer til en port eller en overgang fra et sted og inn i noe nytt. I motsetning til dører, er montrene plassert et stykke opp på veggen, og innfelt i en nisje. Hvert monter viser et bilde hvor ulike aktører, gjenstander tanker og ord er koblet sammen. De forskjellige bitene er i ulike størrelser og formater, og er plassert nærmere og lenger unna betrakteren, alt fra hengende dypt inne i monteret, til nærmere betrakteren langt framme i glassruta. Plasseringen av de ulike bitene er ikke tilfeldig men forholder seg til en bevisst regi. De er komponert sammen med mål om å utfordre betrakteren til å skape sammenhenger. Den som ser skal selv få oppleve friheten til å bestemme over innholdet, og finne mening i de ulike scenene og historiene som oppstår. Læring, kommunikasjon og kreativitet er hovedtanken bak prosjektet. De tre installasjonene kan brukes på mange ulike måter. De er først og fremst til for å gi en fri tilgjengelighet til et mangfold av opplevelser både i form, innhold og tematikk. Dette er samtidig tre skap med verktøy som kan brukes i undervisningen. Gjennom de ulike portene kan betrakteren finne nøkkelen til ulike aldre.

Barneporten:

“Barneporten” henvender seg til alle aldre, men verket skal være tilgjengelig for de yngste barna i alderen 6-11 år. Her er det barnet som opplever verden. Porten består bl.a av setninger, ord og ordkombinasjoner, lister og skriveoppgaver, du finner fakta om papegøye, og tre store, livaktige papegøyeskulpturer utgjør det viktigste visuelle innholdet. Monteret er utformet i eiketre, og har også en side av glass, slik at innholdet kan ses fra siden.

Ungdomsporten: "Ungdomsporten" inneholder tekster og bilder som handler om ungdom, og retter seg spesielt til aldersgruppen 12-16 år. Her er fokuset "jeg og de andre", og det handler om relasjoner, både mellom ungdom, og ungdom og voksne. En stor rosebusk omkranser tekster og bilder som et beskyttende tornekratt, og i midten fins et tankekart over planer for framtida. Monteret er utformet i valnøtt, og har åpninger i begge sider i tillegg til fronten.

vannet over tid har vasket og glattet ut overflaten på sliinn at treet virker polert. En kniv, en boks med tørkede roseblader, flere gamle lysbilder som visstnok kommer fra Beijing, og en kulltegning som forestiller Salvador Dalí. Den er ganske god, men den har jo ingenting med oppgaven å gjøre. Ingen verdens ting. Han må le når han tenker på det. Denne uka hang han opp et par nye plansjer. Det passer perfekt, var jentas umiddelbare kommentar. Det er jo fantastisk med en sånn entusiasme, tenker han. Han får bare ta imot det som kommer, og håpe på at hun klarer å lage et system i alle disse bitene hun insisterer på å ha med i oppgaven. Selv blir han svimmel av tanken på å skulle begi seg inn på noe så ambisiøst.

TRONDHEIM
KOMMUNE

Foto:

Vegar Moen

Trond Hugo Haugen

Lars-Andreas Tovey Kristiansen

Kjersti Berg

Redaktør: Kjersti Berg

Design: Klipp og Lim Media

Trykk: Skipnes

Papir: Scandia 2000 130g/200g

Her finner du kunsten ved Spongdal Skole/Byneshallen:

- 1** LARS-ANDREAS TOVEY KRISTIANSEN - Innendørs takvifte
- 2** VANNA BOWLES/LINN ULVIN - Ungdomsporten 1. etg
- 3** LARS-ANDREAS TOVEY KRISTIANSEN - Lystavler med fotografier
- 4** TROND HUGO HAUGEN - Betongbokstaver
- 5** LARS-ANDREAS TOVEY KRISTIANSEN - Utendørs vindmølle
- 6** TROND HUGO HAUGEN - Veggarbeid på idrettshallens fasade
- 7** VANNA BOWLES/LINN ULVIN - Barneporten 2. etg
- 8** VANNA BOWLES/LINN ULVIN - Voksenporten 2. etg
- 9** TROND HUGO HAUGEN - Utendørs lyskilt

Spongdal Skole

Idrettshall

8

7

1

2

3

6

9

4

4

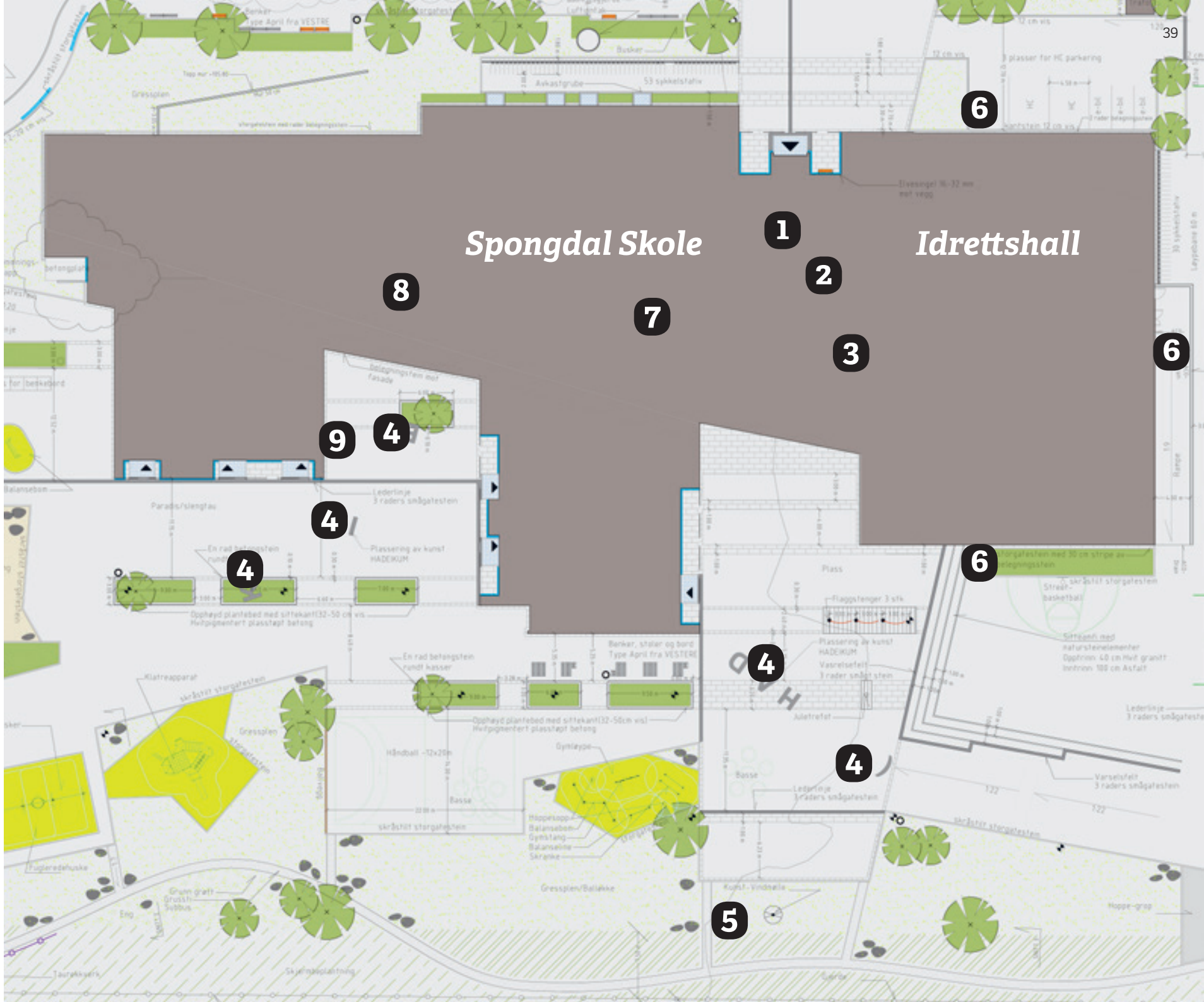
4

4

6

4

5

Kunsten

ved Spongdal Skole/Byneshallen

Trond Hugo Haugen, Lars-Andreas Tovey Kristiansen, Vanna Bowles og Linn Cecilie Ulvin er kunstnerne bak kunstprosjektene til Spongdal Skole/Byneshallen. I denne katalogen kan du se hvordan kunsten ser ut, hvor den er plassert og lese litt om bakgrunnen til de forskjellige kunstprosjektene.

